

doc. Mgr. Elena Kašťáková, PhD.

Katedra medzinárodného obchodu, Obchodná fakulta, Ekonomická univerzita v Bratislave,
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava 5, mail: elena.kastakova@euba.sk

Oponentský posudok pre habilitačné konanie

Meno a priezvisko uchádzača: Ing. Ivana Kravčáková Vozárová, PhD.

Názov habilitačnej práce: **Konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov na Slovensku v kontexte finančnej podpory EÚ a implikácií v podnikovom manažmente**

1. Cieľ práce a jeho naplnenie – aktuálnosť tematiky

Geopolitické a geoeconomické zmeny prebiehajúce v ostatných rokoch v medzinárodnom prostredí vo veľkej miere ovplyvnili vývojové tendencie v medzinárodnom podnikaní, a to nie len v teritoriálnych alebo v komoditných súvislostiach, ale aj v oblasti poľnohospodárstva jej finančnej podpory, a tým aj konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov v rámci priorít Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

Stanovený hlavný cieľ v habilitačnej práci (HP) je naplnený. Autorka sa snažila *zhodnotiť vývoj konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na Slovensku v kontexte finančnej podpory Európskej únie z pohľadu právnej formy a územného členenia*. Danému cieľu napomáhali deväť parciálnych cieľov, ktoré sú formulované logicky v nadväznosti na hlavný cieľ. Za účelom dosiahnutia hlavného cieľa a parciálnych cieľov sa v HP stanovilo päť výskumných problémov. Následne k nim bolo naformulovaných päť hypotéz.

Môžeme konštatovať, že HP spĺňa stanovený rozsah požadovaný na takýto typ práce. Jednotlivé kapitoly sú dostatočne obsahovo vyvážené a taktiež vnútorne logicky na seba navzájom nadväzujú.

2. Vhodnosť použitých metód, metodológia

Autorka v svojej HP na dosiahnutie stanoveného cieľa použila všeobecné teoretické metódy (metóda analýzy a syntézy, indukcie a dedukcie, pozorovania a abstrakcie), ale i špecifické teoretické ako metódu komparácie a analógie, ďalej matematicko-štatistické metódy v podobe deskriptívnej a induktívnej štatistiky premenných v jednotlivých modeloch a ekonometrické metódy v podobe troch lineárnych regresných modelov zameraných na konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov meraných indexom RCR. Zároveň autorka využila metódu grafického zobrazenia pri prehľade analýzy finančnej podpory EÚ vo vzťahu k konkurencieschopnosti podnikov na Slovensku, ako aj z pohľadu právnej formy a regionálneho členenia. Uplatnené vedecké metódy v HP sú považované za vhodné a efektívne použité a zodpovedajú vytýčenému cieľu.

3. Zhodnotenie poznatkovej bázy

Autorka v HP preukázala teoretické vedomosti v oblasti vymedzenia osobitného postavenia poľnohospodárskeho sektora v štruktúre národného hospodárstva so zameraním na

Slovensko. Významná časť teoretickej bázy sa venovala aj Spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ v kontexte historickom, najvýznamnejších reforiem a financovania. Osobitú časť autorka venovala skúmaniu teórií a meraniam konkurencieschopnosti z pohľadu manažmentu a obchodu.

Pri spracovaní teoretických východísk ku skúmanej problematike bolo využité množstvo zahraničnej a domácej literatúry. V oblasti spracovania údajov konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na Slovensku boli použité mikrodáta získané z poľnohospodárskych spoločností v SR, štatistiky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a množstva renomovaných vedeckých a odborných časopisov a elektronických zdrojov. O čom svedčí aj autorkin zoznam použitej literatúry HP, v ktorom sa nachádza viac ako 130 zdrojov.

4. Prínos habilitačnej práce – výsledky

Prínos predkladanej HP je vidieť v kompletizácii spracovaných poznatkov v oblasti poľnohospodárskej problematiky na Slovensku, vývoja Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, taktiež aj teórii konkurencieschopnosti z pohľadu makro a mikroekonomického a merania konkurencieschopnosti z pohľadu obchodu a manažmentu. Môžeme konštatovať, že najväčším prínosom, okrem analýzy finančnej podpory EÚ vo vzťahu ku konkurencieschopnosti podnikov v SR z pohľadu právnej formy a z regionálneho členenia, je v stanovení odporúčaní pre manažment podnikov v skúmanej oblasti, či už v oblasti riadenia a manažmentu poľnohospodárskych podnikov v SR, riadenia a implementácie rozhodovacieho procesu na úrovni fariem, finančnej udržateľnosti, efektívnosti a konkurencieschopnosti agrárneho sektora, ale taktiež aj v oblasti udržiavania kroku s technologickým progresom. Samozrejme berúc do úvahy, že daný výskum je limitovaný 16-ročným obdobím do r. 2019 a nie sú v ňom zahrnuté výkyvy z obdobia covidovej krízy a rusko-ukrajinského vojnového konfliktu od r. 2022 a súčasnej energetickej krízy v EÚ.

5. Aplikačné prínosy pre prax

Aplikačné prínosy HP je vidieť v sústredení poznatkov skúmanej problematiky, ktoré majú širší ekonomický význam so zameraním na poľnohospodársky sektor a možnosti adaptácie firiem v danom sektore v oblasti konkurencieschopnosti na jednotnom trhu EÚ. Dané výsledky môžu využívať vládne agentúry a miestne samosprávy k rozvoju poľnohospodárstva a svojho obchodu v agrárnom sektore. Zároveň výsledky danej práce môžu poslúžiť k stanoveniu rozvojovej stratégie SR v oblasti poľnohospodárstva a financovania podnikov v tomto segmente, prípadne miestnych samospráv, pri ktorých správnym manažmentom príjmových nerovností môžu doceliť rýchly ekonomický rast daného územného celku či regiónu.

Taktiež výsledky práce možno využiť nielen v pedagogickom procese v rámci študijných programov Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu, ale aj vo vedeckovýskumnej činnosti zameranej na ekonometrickú analýzu vplyvu financovania na konkurencieschopnosť podnikov v sektore poľnohospodárstva SR. A v neposlednom rade, táto práca môže poslúžiť aj širokej odbornej verejnosti, podnikateľským subjektom pôsobiacim v obchode zameraným na poľnohospodársky a potravinársky sektor.

6. Otázky a námety do rozpravy

- 1) Do akej miery ovplyvňuje konkurencieschopnosť slovenského poľnohospodárstva lacný dovoz potravín z tretích krajín (obzvlášť z Ukrajiny)?
- 2) Aký je Váš názor na potravinovú sebestačnosť Slovenska? Prípadne, aké odporúčate riešenia v danej problematike.
- 3) Aké vidíte najväčšie úskalia v oblasti súčasnej finančnej podpory EÚ slovenským poľnohospodárom?

7. Záverečné hodnotenie

Daná práca zodpovedá požiadavkám kladeným na habilitačné práce a preto ju odporúčam k obhajobe. Po úspešnom obhájení habilitačnej práce navrhujem Ing. Ivane Kravčákovej Vozárovej, PhD., udeliť vedecko-pedagogický titul „docent“ pre odbor habilitačného konania *manažment*.

Bratislava 28. 2. 2024

.....
doc. Mgr. Elena KAŠŤÁKOVÁ, PhD.
vedúca katedry medzinárodného obchodu